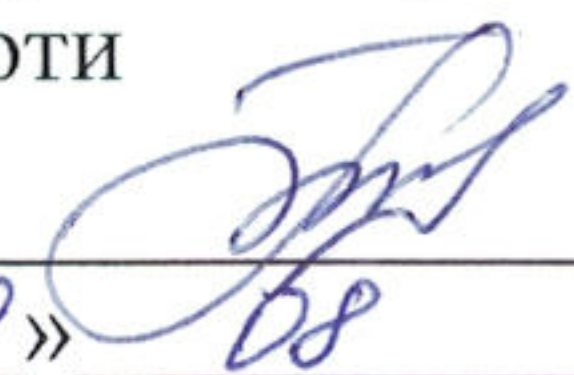

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»

Відділення № 3 (БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЙ, ПРАВА ТА ТУРИЗМУ)
Циклова комісія «Журналістики, діловодства та філології»

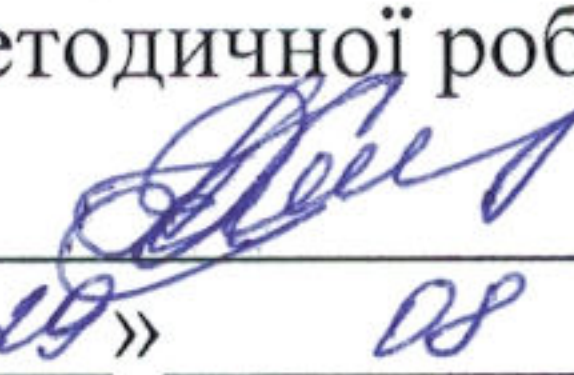
ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчальної роботи

 /Ніна ГРИШКО/
«29» 08 2024р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчально-методичної роботи

 /Альона ХЕБДА/
«29» 08 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Видавнича справа та редагування»

Освітньо-професійна програма: «Журналістика»

Галузь знань: 06 «Журналістика»

Спеціальність: 061 «Журналістика»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / К П	Форма сем. контролю
Денна	6	120/4	34	34	—	52	-	-	залік

КИЇВ
2024-2025 н.р.

Робочу програму навчальної дисципліни «Видавнича справа та редагування» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Журналістика», навчальних планів підготовки за денною формою навчання здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
Викладач ЛИТВИНЕНКО Віталій Вікторович спеціаліст
другої категорії

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії 1,
протокол № 1 від «29.» серпня 2024р.

Голова циклової комісії Віта ШЕВЧЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Науково-методичної
ради, протокол № 1 від «29» 08. 2024 р.

Голова НМР Альона ХЕБДА

ЗМІСТ

ВСТУП.....

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

.....

- 1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни
- 1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....
- 1.3 Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....
- 1.4 Міждисциплінарні зв'язки.....

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....

- 2.1.Зміст навчальної дисципліни.....
- 2.2.Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....
- 2.3.Календарно-тематичний план.....
- 2.4.Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи.....

3.НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ.....

- 3.1 Методи навчання.....
- 3.2 Рекомендована література (базова і допоміжна).....
- 3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....

4.РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ВСТУП

Робочу програму навчальної дисципліни «Видавнича справа та редагування» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Журналістика», навчальних планів підготовки за денною формою навчання здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика» та відповідних нормативних документів.

Об'єкт вивчення: інформаційна діяльність, соціальні комунікації в різних формах та виявах, профільна законодавча база у сфері інформаційної політики, провідні види ЗМК.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в сфері журналістики, соціальних комунікацій, реклами та ВСР.

Теоретичний зміст дисципліни: теорія масової інформації, історія професійної діяльності, основні поняття, професійні стандарти у сфері журналістської діяльності.

Методи: методи збору опрацювання та поширення інформації, соціально-комунікаційні технології, редакторське опрацювання тексту та додрукарська підготовка, технології реклами та маркетингу у видавничій справі, методологія економічного обґрунтування.

Інструменти та обладнання (технічна база): інформаційно-комунікаційна система, хмарні технології зберігання та обробки даних для формування професійних навичок майбутнього журналіста.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни допомога у становленні українського книгодруку у його прикладному аспекті, засвоєння основ коректури, підготовка книжок до друку.

Метою викладання навчальної дисципліни є:

- ознайомлення із закономірностями виникнення, становлення і розвитку вітчизняної журналістики;
- ілюстрація основних тенденцій сучасної журналістики;
- надання професійних навичок у створенні авторського тексту, вироблення авторського “почерку”.

1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

РН04. Знати основні етапи редакційно-видавничої підготовки оригіналу в реальних виробничих умовах.

РН09. Застосовувати загальну методику редакторського аналізу для удосконалення текстової й нетекстової частин оригіналу, готуючи до друку твори різних видів літератури із врахуванням типологічних особливостей,

цільового та читацького призначення

1.3 Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна **Загальні:**

ЗК03. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні (Фахові):

СК08. Здатність використовувати різні методи збору інформації, правильно опрацьовувати фактичний матеріал, об'єктивно інформувати, оперувати засобами створення соціально-дієвих та ефективних журналістських матеріалів

СК9. Здатність створювати різножанровий медіапродукт, враховуючи читацьке та цільове призначення

СК12. Здатність створювати та редагувати рекламні матеріали різних типів, зважаючи на канали та способи поширення рекламної інформації

СК14. Здатність застосовувати комп'ютерно-видавничі технології у журналістській та редакторсько-видавничій професійній діяльності

1.4 Міждисциплінарні зв'язки

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, українська мова та літератури, основи коректури, стилістика та історія друкарства.

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2-х навчальних модулів, а саме:

— навчального модуля № 1 «Організація видавничого процесу.»

— навчального модуля № 2 «Редагування. Авторська майстерність», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2 Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля **Модуль № 1 «Організація видавничого процесу.»**

Тема 1. Вступ до навчального предмету.

Предмет вивчення курсу “Видавнича справа та редагування”. Завдання навчального предмету. Основні поняття навчального курсу: видавничий процес, книгодрукування, коректура, верстка, мас-медіа, професійна комунікація. Літературні джерела курсу.

Тема 2. Книгодрук в Україні та світі. Синтентичний аналіз.

Видавничий процес в Україні та світі. Спільне та відмінне (напр. коректура - присутня не в усіх країнах).

Тема 3. Початки книгодрукування. Йоганн Гутенберг - винахідник верстату.

Йоганн Гутенберг і суспільство Західної Європи його епохи. Відсутність

масмедіа у сучасному смислі. Зміни у суспільстві Західної Європи спричинені винайденням верстату, початком масового книгодрукування і видавничої справи.

Тема 4. Книгодрукування і видавнича справа в Україні. Степан Дропан і початки українського книгодрукування.

Українське книжництво і початки українського книгодрукування у XV ст. Степан Дропан, його непрості стосунки з братством василіян і радянською цензурою.

Тема 5. Коректорські знаки, їх види.

Поняття про коректуру. Види коректури. Професійне застосування коректури.

Тема 6. Видавничий бізнес. Точка беззбитковості.

Видавничий процес і підприємництво. Бізнес-процеси у видавничій справі. Сегментація ринку. Підготовка бізнес-плану.

Тема 7. Промоція друкованого продукту.

Робота з готовим друкованим продуктом (напр. книгою). Видавнича мережа. Шляхи розповсюдження. Комісійна винагорода.

Тема 8. Підготовка матеріалу до друку (створення макету).

Підготовка видавничого макету. Етапи підготовки. Сигнальний примірник.

Тема 9. Типологія видань. Книгознавство. Типологізація і класифікація видань. Основні ознаки видання: назва, зміст, матеріальна конструкція, періодичність, знакова природа, фіксація інформації, видавництво, рік видання і т.п.

Модуль № 2 «Редагування. Авторська майстерність»

Тема 1. Художнє редагування

Роль редактора. Контроль якості. Виправлення помилок. Естетичні норми.

Тема 2. Редакторський аналіз та правки.

Творче опрацювання тексту. Поняття про аналіз тексту (грец. analysis – розкладання, членування, розбір). Складність і поступовість процесу аналізу як різновиду розумової діяльності.

Тема 3. Макетування та верстка.

Процес макетування та верстки. Процес додрукарської підготовки на прикладі пакету Adobe InDesign. Виявлення і виправлення помилок в макетах книг, газетно-журнальної продукції тощо.

Тема 4. Напрямки книгодруку і їх розвиток.

Сучасні напрямки книгодруку. Перспективи розвитку книгодруку.

Тема 5. Редагування текстів (на прикладі реклами).

Типи помилок. Види помилок у текстах (рекламних). Лексичні помилки (семантично-модифіковані лексеми, плеоназми, росіянізми, суржикові утворення). Граматичні помилки. Синтаксичні помилки. Тематичні помилки.

Тема 6. Національна школа редагування. Її специфіка та основні носії. Зиновій Партика і Микола Тимошик. Поняття про дві основні національні школи редагування і їх основоположників. **Юридичні та етичні норми діяльності.**

Тема 7. Редакторська практика. Практичні заняття. Рефлексія над собою в професійному аспекті.

Тема 8. Львівський форум видавців. Розглядаємо в контексті просування готової друкованої продукції

Тема 9. Маркетингові технології для просування друкованої продукції. Практичний курс.

2.2 Календарно-тематичний план

№ пор	Назва розділів, теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Ус ьо го	Л ек ції	Лаб ./пр ак. заня ття	С Р С
1	2	3	4	5	6
Модуль №1 «Організація видавничого процесу.»					
1.1	Вступ до навчального предмету.	семестр			
		5	2		3
1.2	Книгодрук в Україні та світі. Синтетичний аналіз.	7	2	2	3
1.3	Початки книгодрукування. Йоганн Гутенберг - винахідник верстату.	7	2	2	3
1.4	Книгодрукування і видавнича справа в Україні. Степан Дропан і початки українського годрукування.	5	2		3
1.5	Коректорські знаки, їх види.	7	2	2	3
1.6.	Видавничий бізнес. Точка беззбитковості.	8	2	2	4
1.7.	Промоція друкованого продукту.	6	2	2	2
1.8	Підготовка матеріалу до друку (створення макету).	8	2	2	4
1.9.	Типологія видань.	6	2	2	2
	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)				
	Модульна контрольна робота №1	2		2	
Усього за модулем №1		61	18	16	27
Модуль №2 «Редагування. Авторська майстерність»					
2.1	Художнє редагування	семестр			
		7	2	2	3
2.2	Редакторський аналіз та правки.	7	2	2	3
2.3	Макетування та верстка.	7	2	2	3
2.4	Напрямки книгодруку і їх розвиток.	5	2		3
2.5	Редагування текстів (на прикладі реклами).	6	2	2	2
2.6.	Національна школа редагування.	6	2	2	2
2.7.	Редакторська практика.	5		2	3
2.8	Львівський форум видавців.	8	2	2	4

2.9	Маркетингові технології для просування кованої продукції.	6	2	2	2
2.91	Модульна контрольна робота №2	2		2	
2.9.2	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)				
Усього за модулем №2		59	16	18	25
Усього за двома модулями					
Усього за навчальною дисципліною		120	34	34	52

2.3 Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи

- 1) Видавнича справа в системі медіакомунікацій.
- 2) Авторський текст, як основа видавничої справи.
- 3) Перелічіть 10 посадових функцій головного редактора.
- 4) Перспективні тенденції розвитку сучасної видавничої справи.
- 5) Міжнародні стандарти видавничої продукції, кореляція національних стандартів з ними.
- 6) Внутрішнє середовища видавництва, характеристика “підводних каменів”.
- 7) Роль автора у генерації тексту.
- 8) Розробіть стратегію просування книговидавництва на найближчі 6 місяців.
- 9) Посадові обов'язки редактора.
- 10) Життєвий цикл книги (рух book sharing).
- 11) Сегментуйте власну аудиторію підписників в Instagram, визначити перспективних.
- 12) Коректорські знаки.
- 13) Комунікаційна діяльність видавництва.
- 14) Окресліть 5 тенденцій розвитку книговидавничої галузі України.
- 15) Дистрибуційна діяльність видавництва.
- 16) Story telling. Вироблення “авторського почерку”.
- 17) Визначити 5 тенденцій розвитку літературних жанрів України.
- 18) Визначіть 10 способів ефективної дистриб'юції друкованої продукції.
- 19) Cambridge analytica, її адаптація до видавничої діяльності.
- 20) Видавнича критика, її актуальність.
- 21) Корпоративна культура у редакції видавництва.
- 22) Проаналізуйте 5 видавничих стартапів з позиції їх ефективності.
- 23) Ефективні засоби залучення нових клієнтів у видавничий стартапи.
- 24) Ефект масштабування у видавничому бізнесі.
- 25) Видавничі стандарти (їх перелік).
- 26) Особливості книгодруку у “безпаперову” еру.
- 27) Класифікація друкованих видань.
- 28) Уявіть, що Ви маркетолог - початківець у книговидавництві, продумайте 5 ефективних заходів просування видавництва.
- 29) Класифікація видань відповідно до цільової аудиторії.
- 30) Комунікаційна культура видавця.

- 30) Комунікаційна культура видавця.
- 31) Описати функціональні обов'язки за системою КРІ для 3 провідних співробітників видавництва.
- 32) Класифікація навчальних видань.
- 33) Стилiстичні особливості у редагуванні шкільної літератури.
- 34) Навести типологію основних помилок і продумати варіанти їх редагування.
- 35) Типи видань відповідно до цільової аудиторії.
- 36) Особливості друку друкованої газети.
- 37) Норми редагування новин.
- 38) Особливості редагування дитячих книжок.
- 39) Перспективи нон-фікшн літератури.
- 40) Особливості редагування довідкових видань..
- 41) Редакторська підготовка літературно-художнього видання.
- 42) Класифікація вихідних відомостей книжкових видань.
- 43) Підготовка титульного аркуша книжкового видання.
- 44) Бібліографічна інформація, її особливість.
- 45) Форми і жанри бібліографічних посібників.
- 46) Особливості укладання текстів реферату.
- 47) Правила цитування.
- 48) Логічна структура книги.
- 49) Редакторське опрацювання передмови і післямови, коментарів і додатків.
- 50) Способи макетування.
- 51) Визначіть 5 провідних тенденцій розвитку літературних жанрів України.
- 52) Етапи розроблення інтернет-проєкту для видавництва.
- 53) Робота редактора над інфографікою різних видів.
- 54) Класифікація графічних шрифтів.
- 55) Визначте 10 способів ефективної дистриб'юції друкованої продукції.
- 56) Степан Дропан — український першодрукар.
- 57) Українська рукописна книга.
- 58) Йоганн Гутенберг - винахідник верстату.
- 59) Українська видавнича справа в діаспорі.
- 60) Тенденції світового книговидання у ХХІ

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання

Слово "метод" походить від такого ж давньогрецького терміну і в перекладі означає "шлях дослідження, спосіб пізнання". У широкому значенні цього слова під методом розуміють спосіб пізнання дійсності і її відтворення в мисленні. Метод невіддільний від предмета пізнання, є його аналогом. Це означає, що ми мусимо мати первісні уявлення і знання про предмет, перш ніж запропонувати певні прийоми його опису й дослідження, які й будуть складати метод. Таким

чином, можна сміливо твердити, що головні методологічні прийоми формуються під впливом тих чи інших особливостей предмета, відбивають його провідні ознаки, служать для моделювання предмета в цілому або окремих його сторін.

Перебуваючи в залежності від предмета, метод все ж не є константою, а являє собою швидше динамічну структуру. Опис предмета в певній методологічній системі призводить до створення концепції предмета, яка виглядає вичерпаною з погляду даної методології. Цю особливість тонко підмітив видатний філософ XX століття Ганс Георг Гадамер, який у статті "Що є істина?" писав про це так: "Methodos - це прямування шляхом, який уже протоптаний чиймись ногами. Ця можливість вказує на науковість моїх починань. Але відповідно, внаслідок самого стану речей зменшуються і претензії на істину. Якщо істину (veritas) встановлює лише справджуваність - без огляду на її форму, - то критерієм пізнання уже є не його істинність, а його підтверджуваність".

Але нагромадження нових знань про предмет триває в науці безкінечно, що призводить до усвідомлення недостатності, застарілості попередньої методологічної системи. Виявляється, що для опису того ж самого предмета потрібна нова методологія, яка відповідає новим знанням і уявленням про предмет. І вона з'являється як наслідок праці нового покоління науковців.

Отже, ми встановили, що метод журналістики мусить визначатися її предметом. А предмет журналістики, як відомо, - це саме соціальне життя без будь-яких винятків чи обмежень, узятє в усій своїй невичерпності й розмаїтті. Цей максимально широкий предмет визначає в кінцевому підсумку й особливості методу журналістики.

Очевидно, важливо підкреслити, що ми ведемо мову саме про метод, а не методику, під якою розуміють узагальнення досвіду, способів і прийомів доцільного здійснення будь-якого завдання. Питання методики журналістської праці розглядаються спеціально в окремому курсі, що називається "Першооснови журналістської творчості". Тут же в нас ідеться про найзагальніше теоретичне поняття методу журналістики.

Як пізнавальна діяльність журналістика спирається на загальнофілософські методологічні засади, серед яких найважливішими є засади об'єктивності та інтелектуальної чесності. Найвищим загальнолюдським обов'язком журналіста є пошук істини і приведення до неї своїх читачів. При цьому слід розуміти, що істина - це процес все більш глибокого осягнення світу, рух від незнання до знання, від неповного знання до більш повного, рух, який не може припинитися, бо світ невичерпний.

Пошук істини, однак, ніколи не буває прямолінійним процесом, а передбачає наявність плюралістичних підходів, подолання численних суперечностей, розв'язання парадоксів і т. ін. Істина перемагає на ринку ідей. Унаслідок цього важливою засадою філософського пізнання є діалогічність, стан сталої суперечки, обговорення важливих проблем.

3.2. Рекомендована література: Базова література.

3.2.1. Антофійчук В. І., Гринівський Т. С. Історія зарубіжної журналістики. Конспект лекцій. Ч.1. Чернівці, 2008. Режим доступу:

<https://kzref.org/zmist-poyasnyuvalena-zapiska-rozdil-izarodjennya-jurnalistiki.html>

3.2.2. Білоус О. М. Типологія газетної періодики сучасної Німеччини. Режим доступу:

<http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2005>

3.2.3. Горбань Д. Журналістика по-французьки. Режим доступу:

<http://journ.lnu.edu.ua/press/presentation-2013-11-13.html>

3.2.4. Досвід трансформації. Регіональна преса і вільний ринок: польський досвід. Режим доступу:

<http://www.ucipr.kiev.ua/publications/dosvid-transformaciii-regionalna-presa-i-vilnii-rinokpolskiidosvid/lang/tab01>.

3.2.5. Зародження американської журналістики. Режим доступу:

<http://uastudent.com/zarodzhennyaamerykanskoji-zhurnalistyky-2/>

3.3. Допоміжна література.

3.3. 1. Жугай В. Американські міфи. Мас-медіа. Режим доступу:

https://zaxid.net/amerikanski_mifi_masmedia_n1049702

3.3.2. ЗМІ Великої Британії. Режим доступу:

<https://www.slideshare.net/annoyingjerboa/ss-29176494>

3.3.3. Історія виникнення преси. Режим доступу:

<https://bookster.com.ua/istoriya-vynyknennya-presy/>

3.3.4. Розвиток зарубіжних засобів масової інформації у ХІХ столітті. Режим доступу:

http://stud.com.ua/29370/zhurnalistika/rozvitok_zarubizhnih_zasobiv_masovoyi_informatsiyi_stolitti.

4 РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	Вид навчальної роботи	Мах кількість балів
№ 1 семестру			
Модуль № 1 «Організація видавничого процесу.»		Модуль № 2 «Редагування. Авторська майстерність»	

Вид навчальної роботи		Вид навчальної роботи	
Лабораторні/практичні /семінари	15	Лабораторні/практичні /семінари	15
Виконання окремих завдань (вказати конкретні завдання, що оцінюються)	15	Виконання окремих завдань (вказати конкретні завдання, що оцінюються)	15
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	24	Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше	24
Самостійна робота		Самостійна робота	
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	Виконання модульної контрольної роботи №2	10
Усього за модулем №1	50	Усього за модулем №2	50
Усього за модулями №1, №2			100
Усього за дисципліною			100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

**Критерії оцінювання
та відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформований, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
82-89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального, робота з

			двома-трьома незначними помилками.
75-81		С	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено максимальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або однією-двома значними помилками
67-74	Задовільно	Д	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не містять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з основним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних знань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-66		Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно	FX	«Незадовільно» (з можливістю повторного складання) – теоретичний зміст курсу освоєний частково, теоретичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань, не виконано, або якість їхнього виконання, оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1-34		F	«Незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом) – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки